

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

September 2024 | SK

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ÚVODNÍK

Úvodník

Hodnoty športu sú nadčasové: zjednocujú ľudí a krajiny

Milé čitateľky, milí čitatelia,

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) spustil iniciatívu *Stronger together for sport values* (Podporíme spoločne hodnoty športu), ktorou chce z hľadiska občianskej spoločnosti podporiť hodnoty olympijských hier v roku 2024 v Paríži. Iniciatíva upriamila pozornosť na prácu výboru, ktorý bol vždy v popredí propagácie športu ako pozitívnej sily na rozvíjanie zdravých hodnôt vo všetkých sférach spoločnosti.

Touto iniciatívou by sme chceli symbolicky vyzdvihnúť myšlienku prímeria, ktorá sa prvýkrát objavila na starovekých olympijských hrách v Grécku, ktorých korene siahajú do ôsmeho storočia pred naším letopočtom. Prímerie, v gréčtine *ekecheiria*, bolo počas osláv hier obdobím mieru medzi bojujúcimi mestskými štátmi, aby sa športovcom a divákovi umožnila bezpečná účasť na hrách.

Myšlienka prímeria sa v súčasnosti zdá byť aktuálnejšia ako kedykoľvek predtým vzhľadom na súčasnú krehkú geopolitickú situáciu, keď sa Európa a iné časti sveta zmietajú v konfliktoch a politických otrasoch.

Touto iniciatívou by sme takisto chceli podporiť nadčasové hodnoty športu. Ako povedal Nelson Mandela, šport môže vzniesť nádej tam, kde predtým bolo len zúfalstvo. Hodnoty, ktoré obhajujeme, môžu zmeniť svet a zjednotiť ľudí a krajiny, priniesť mier a harmóniu a vytvoriť spoločnosť, v ktorej prevláda rešpekt a priateľstvo.

V tejto súvislosti sme spustili krátku kampaň odrážajúcu tri pôvodné hodnoty: excelentnosť, rešpekt a priateľstvo, ktoré sa v priebehu rokov vyvíjali so zreteľom na osoby so zdravotným postihnutím.

Organizovaná občianska spoločnosť sa zasadzuje za budovanie mierového a lepšieho sveta výchovou mládeže prostredníctvom športu bez akejkoľvek diskriminácie v duchu vzájomného porozumenia, priateľstva, solidarity a *fair play*.

Od začiatku parížskych olympijských hier sa na webovom sídle EHSV a platformách sociálnych médií EHSV propagovali články, grafika, videosprávy a vyhlásenia našich členov a členiek. Kampaň pokračovala počas paralympiády a jasne ukázala, že táto veľká športová slávnosť zanecháva v spoločnosti mocný dojem, ktorý odráža silné posolstvá týkajúce sa rovnakých príležitostí a rovnakého zaobchádzania.

Hodnoty športu na parížskej olympiáde sú v hlbokom súzvuku s európskymi hodnotami slobody, mieru, rozmanitosti a začlenenia. Týmito hodnotami by sme sa mali riadiť v každodennom živote, kde by sa rozdiely a konflikty mali riešiť prostredníctvom dialógu a vzájomného rešpektu.

EHSV ako zástupca organizovanej občianskej spoločnosti bol vždy zástancam týchto hodnôt a zasadzoval sa za inkluzívnejšiu, spravodlivejšiu a súdržnejšiu spoločnosť, ktorá zabezpečuje rovnosť príležitostí a aktívnu účasť pre všetkých svojich členov.

#Paris2024

S pozdravom

Laurențiu Plosceanu

podpredseda pre komunikáciu

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

23. septembra 2024

Slávnostné odovzdávanie ekologických ocenení EÚ

24. septembra 2024

Výročná konferencia skupiny ad hoc Európsky semester

17. – 18. októbra 2024

Seminár o prepájaní EÚ

23. – 24. októbra 2024

Plenárne zasadnutie EHSV a fórum na vysokej úrovni o rozširovaní EÚ

JEDNA OTÁZKA PRE...

Aká je hodnota paralympijských hier a ako pomáhajú tieto a iné športové súťaže odstraňovať prekážky pre osoby so zdravotným postihnutím?

Člen EHSV Pietro Barbieri píše o histórii športových súťaží pre osoby so zdravotným postihnutím a o tom, ako dve olympiády – tie, ktoré sa konali v Soule v roku 1988 a v Londýne v roku 2012 – priniesli prepotrebnú zmenu vo vnímaní zdravotného postihnutia. Konečne sme vstúpili do sveta, kde je šport dostupný pre všetkých.

PRESTA? BY? NEVIDITE?NÍ: AKO SA OLYMPIJSKÉ HRY V SOULE A LONDÝNE ZAPÍSAI DO HISTÓRIE

Pietro Barbieri

Začiatky športu pre osoby so zdravotným postihnutím siahajú do povojnového obdobia v rámci rehabilitačných cvičení. Bol to spôsob, ako zatraktívniť a spríjemniť fyzioterapiu. Hra a zábava pomohli ľuďom znovu objaviť radosť zo života v novom fyzickom stave po traumatickej udalosti alebo aj vo svojom tele, aké bolo od narodenia.

Ciele boli dva: posilniť fyzickú autonómiu ľudí a pomôcť im znovu získať skutočnú a pevnú identitu. Dnes možno povedať, že došlo k posunu od hry zameranej na rehabilitáciu k posilňovaniu postavenia. Inými slovami, posilnenie tých, ktorí sa cítili bezmocní alebo moc naozaj stratili. Moc

sami nad sebou a svojimi vlastnými rozhodnutiami. Podstatu ľudských práv.

Prírodný spôsob, ako to dosiahnuť, je prostredníctvom sociálneho vnímania ľudí, teda obrazu, ktorý vnímajú iní. Cesta k sebauzdraveniu vedie priamo do komunity, v ktorej ľudia žijú. Šport sa tak stáva prostriedkom na uplatnenie vlastných základných práv a dôstojnosti.

Cesta temnotou bola dlhá. Priekopníci 60. rokov 20. storočia boli hrdinami, ktorí predbehli svoju dobu. Boli však hrdinami na dlhej ceste z minulosti do súčasnosti. Dosiahnuť uznanie atletickej schopnosti paralympionikov nebolo jednoduché.

Jedna udalosť sa zapíše do dejín: olympijské hry v Soule v roku 1988. Boli vyvrcholením boja o uznanie vo svete športu, kde bola stigma tých, ktorí nezapadali do fyzických, zmyslových a duševných ideálov, taká silná, že predstavovala dokonca väčšiu prekážku než začlenenie do sveta práce, kde naopak prevládal predsudok o neproduktívnosti. Tieto olympijské hry boli historické, pretože Medzinárodný olympijský výbor chcel zaviesť súťaže pre športovcov so zdravotným postihnutím, ktorí by sa striedali so športovcami bez zdravotného postihnutia. Išlo o experiment, ktorý sa uskutočnil len raz, pretože v jeho pokračovaní bránili organizačné problémy, najmä z hľadiska dostupnosti. Táto voľba, i keď diskutabilná, viedla k vzniku paralympiády, ako ju poznáme dnes, ktorá náležite uznáva atletické úsilie každého paralympionika. Konečne sme vstúpili do sveta športu, ktorý je dostupný pre všetkých. Do novej éry.

Následne bolo potrebné zatriktívniť paralympijský šport pre veľký počet ľudí, ktorí šport sledovali buď naživo, alebo v televízii. V roku 1988 v Soule boli televízni komentátori natoľko nepripravení, že nepoznali favoritov ani v jednej disciplíne. Ako si možno predstaviť, výsledky boli katastrofálne. Časom sa športovní novinári naučili sledovať aktivity športovcov so zdravotným postihnutím. Bol to zásadný krok smerom k zmene prístupu,

ktorý nás privádza k ďalšej významnej udalosti, a to k olympijským hrám v Londýne v roku 2012. Boli perfektne zorganizované a sprevádzala ich intenzívna televízna kampaň najmä v Spojenom kráľovstve. Výsledkom boli plné štadióny pri každej disciplíne. Bol to aj okamih, keď sa niektorí športovci stali známymi vďaka novému prístupu k spravodajstvu. Rovnako ako ich olympijskí kolegovia.

Svet sa od 50. rokov 20. storočia zmenil. Všetky osoby so zdravotným postihnutím konečne cítia, že už nie sú neviditeľné. Dúfame, že cestu, ktorou sa tento príbeh uberal, bude možné zopakovať vo všetkých oblastiach života ľudí tak, ako sa uvádza v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím: „zmena paradigmy je potrebná“. V športe sa to napriek všetkému podarilo.

MIMORIADNY HOS?

Naším mimoriadnym hosťom je trojnásobný olympijský víťaz a bývalý grécky vzpierač Pyrrros Dimas, ktorý nám porozprával, na čo sa zameriava pri sledovaní olympijských hier. Napriek tomu, že olympijské hry sa postupom času mnohoroako zmenili, olympijský duch a emócie súťažiacich športovcov sú rovnaké ako predtým.

Pán Dimas je podpredsedom Svetovej vzpieračskej federácie a trénerom národného tímu USA. Získal tri olympijské zlaté medaily a jednu bronzovú medailu. Bol poslancom gréckeho parlamentu a predsedom Gréckej vzpieračskej federácie.

ČO VIDÍM NA OLYMPIJSKÝCH HRÁCH

Som šťastný človek. Olympijské hry v Paríži sú už moje deviate. Prvýkrát som sa na nich zúčastnil v roku 1992 v Barcelone. Na štyroch z nich som súťažil ako športovec, ktorý sa dostal na stupne víťazov. Na ďalších piatich hrách som sa zúčastnil v rôznych úlohách – ako divák, člen Svetovej vzpieračskej federácie a tréner tímu Spojených štátov. Počas týchto desaťročí som bol svedkom mnohých zmien v olympijskom dianí. Okrem miesta, kde sa konajú, boli olympijské hry obohatené aj o ďalšie charakteristiky. Vďaka televíznym prenosom sa môžu diváci dostať bližšie k športovcom, dokonca vidieť emócie na ich tvárach. Nové športy na programe olympijských hier pritiahli mladých divákov. A tak sme sa mohli oboznámiť s disciplínami, o ktorých sme predtým nepočuli. Otázka bezpečnosti zároveň zohráva čoraz dôležitejšiu úlohu, keďže žijeme v nepokojných časoch a v nepredvídateľnom svete.

Na olympijských hrách sa teda všetko mení. Všetko okrem olympijskej myšlienky a snov zúčastnených športovcov. Olympijské ideály sú v dnešnom svete dôležitejšie ako kedykoľvek predtým. Olympijské hry sú často aj priekopníkom zmien. Pojmy ako začlenenie, akceptovanie rozmanitosti a harmonické spolužitie sú súčasťou olympijského ducha už desaťročia, teda oveľa dlhšie, ako sa o nich začalo diskutovať v spoločnosti. Ako športovec a olympionik, ktorý pozná drinu spojenú s vrcholovým športom, sa však v prvom rade zameriavam na športovcov. Pre mnohých z týchto mladých športovcov sú olympijské hry všetkým, čo dáva zmysel ich životu a formuje ich sny. Z tohto dôvodu, a tiež pre mňa osobne, olympijské hry nie sú o výsledkoch, medailových tabuľkách alebo rebríčkoch. Ide o to vidieť výrazy na tvárach športovkýň a športovcov. Ich radosť aj smútok. Ich slzy aj nadšenie. Ide o ľudí, ktorí bojujú, aby prekonalí samých seba.

K VECI

V našej rubrike „K veci“ nám spravodajca stanoviska EHSV na tému **Vodík - infraštruktúra, potreby rozvoja, financovanie, využívanie a obmedzenia** Thomas Kattinig predstaví kľúčové podmienky, ktoré musia byť splnené na to, aby mal európsky vodíkový priemysel jasnú budúcnosť.

ROZŠÍŘI?, CERTIFIKOVA?, FINANCOVA? – VODÍK AKO STAVEBNÝ PRVOK ZELENEJ BUDÚCNOSTI

Thomas Kattinig

Čistý vodík je jedným zo základných kameňov našej energetickej transformácie, a preto je jeho rýchle zavádzanie nesmierne dôležité pre budúcu energetickú sústavu, ako aj pre hospodársky a sociálny blahobyt EÚ.

Pokiaľ ide o vodík, vytvorenie ponuky, dopytu, infraštruktúry a výroby so však sebou prináša celý rad výziev. Vodík je drahý a jeho využívanie závisí od vhodných rámcových podmienok. V prvom rade sa musí využívať v odvetviach, ktoré sa ťažko elektrifikujú, a ako médium na uskladňovanie energie. Následne sa musí zabezpečiť, aby sa vytvorili potrebné podmienky na rýchle a efektívne rozšírenie vodíkovej infraštruktúry.

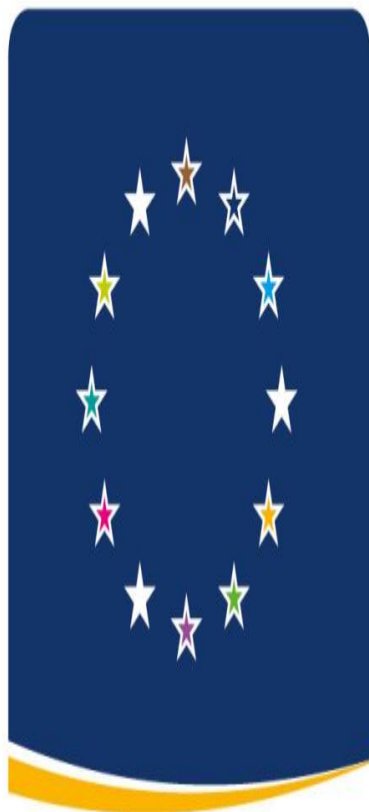
V tejto súvislosti sú mimoriadne dôležité tri aspekty:

1. Musí sa zabezpečiť potrebné financovanie infraštruktúry. Keže budovanie prepravnej infraštruktúry si vyžiada značné náklady, EHSV zdôrazuje význam efektívneho využitia zdrojov. Bude si to vyžadovať inteligentné a integrované plánovanie vrátane cezhraničného plánovania a regulačný režim, ktorý umožní potrebné investície do infraštruktúry a zároveň podporí environmentálnu udržateľnosť energetickej sústavy ako celku a ochráni užívateľov siete pred nadmernými sieťovými poplatkami. Zároveň je jednoznačne potrebné vyhnúť sa ďalšiemu zaťaženiu používateľov sietí v podobe krížového subvencovania vodíkových sietí. To je obzvlášť dôležité, pretože budúci používatelia vodíkovej sieťovej infraštruktúry sa výrazne líšia od súčasných používateľov plynárenských sietí. Preto je dôležité v čo najväčšej miere uplatňovať zásadu „používateľ platí“, a teda zabezpečiť, aby vodíkovú infraštruktúru financovali predovšetkým jej používatelia.
2. Okrem financovania je potrebné zabezpečiť aj pracovnú silu potrebnú na rozšírenie a výrobu. Popri vytváraní nových kvalitných pracovných miest je mimoriadne dôležitý aj presun existujúcich pracovníkov. To znamená, že terajší pracovníci musia absolvovať odbornú prípravu, rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikácie a na udržanie pracovnej sily bude treba zabezpečiť dobré pracovné podmienky. Napríklad prevádzkovatelia sietí musia byť viazaní zaužívanými kolektívnymi zmluvami a na prilákanie kvalifikovanej pracovnej sily je potrebné zlepšiť pracovné podmienky. EHSV preto požaduje úctinný a presvedčivý sociálny dialóg v plynárenskom odvetví na európskej a národnej úrovni.
3. Musí sa zabezpečiť jednotná, výsledovateľná a povinná certifikácia vodíka vyrobeného centrálnym systémom EÚ. Okrem ekologických kritérií musia tieto certifikačné systémy zaručiť aj sociálne normy. Tieto normy musia zahŕňať vhodné a bezpečné pracovné podmienky a dodržiavanie pracovných, sociálnych a odborových práv.

EHSV preto vyzýva Komisiu, aby zrevidovala vodíkovú stratégiu, ktorú Európsky dvor audítorov oprávnené kritizoval. V spolupráci s občianskou spoločnosťou na národnej a európskej úrovni sa musí zabezpečiť vypracovanie komplexnej stratégie, ktorá zohľadní certifikáciu, financovanie, pracovné požiadavky, podporu a ochranu spotrebiteľa. Až potom môže mať európske odvetvie vodíka jasnú budúcnosť.

NEW PUBLICATIONS

Zoznámte sa s európskym pasom demokracie – vaším sprievodcom aktívnym občianstvom

European Democracy
Passport

Ste pripravení vydať sa na cestu, ktorá vám umožní stať sa informovanejšími, angažovanejšími a aktívnejšími európskymi občanmi? Či už študujete, začali ste pracovať alebo sa aktívne zapájate do činnosti svojej komunity, [európsky pas demokracie](#) EHSV je vaším kľúčom k plnému využitiu potenciálu vašich občianskych práv.

Tento pas poskytuje informačné prehľady, podkladové informácie, orientačné návody a navigátory pre všetky aspekty modernej európskej demokracie vrátane súboru nástrojov účasti a podrobnej príručky o európskej iniciatíve občanov.

Máte záujem o nové vydanie brožúry o európskom pase demokracie (2023 - 2024)? [Napíšte nám](#) a pošleme vám ju - teraz je k dispozícii vo všetkých 24 jazykoch EÚ.

Interaktívnu verziu si môžete pozrieť aj online v [angličtine](#), [francúzštine](#) alebo [nemčine](#) (ďalšie jazyky sa budú pridávať postupne) a vykročte do sveta, v ktorom na vašom hlase skutočne záleží! (ep)

AKTUALITY EHSV

Neplatené stáže treba zakáza?: žiaden stážista by nemal pracovať zadarmo

Takmer polovica z viac ako troch miliónov stážistov v EÚ nedostáva žiadnu odmenu a takmer tretina nemá prístup k sociálnej ochrane.

EHSV usporiadal v júli diskusiu na vysokej úrovni o zlepšení právnych predpisov EÚ o stážach v reakcii na výzvy občianskej spoločnosti a mládežníckych organizácií na ukončenie rozšírenej praxe v prístupe k stážistom, ktorí často pracujú bezplatne a nemajú prístup k sociálnej ochrane alebo iným pracovným a sociálnym právam.

V rámci diskusie s komisárom pre pracovné miesta a sociálne práva **Nicolasom Schmitom**, ktorá sa uskutočnila počas plenárneho zasadnutia, EHSV uvítal najnovšie opatrenia Komisie zamerané na zlepšenie kvality stáží v Európe vrátane návrhu [smernice o stáži a návrhu](#)

[týkajúceho sa posilneného rámca kvality pre stáže](#).

EHSV však naliehavo vyzval spoluzákodarcov, aby posilnili návrhy na zabránenie zneužívaniu stážistov ako zdroja lacnej pracovnej sily alebo náhrady za nástupné pracovné miesta. Zdôraznil pritom význam spravodlivej odmeny pre stážistov a pokrytia životných nákladov, ktoré im vzniknú počas vykonávania stáže.

Predseda EHSV Oliver Röpke zastáva názor, že „stáže sú kľúčovým nástrojom, ktorý mladým ľuďom umožňuje získať pracovné skúsenosti z prvej ruky. Musíme zabezpečiť, aby žiadny mladý človek nebol vylúčený z týchto príležitostí z dôvodu finančných obmedzení. Je preto potrebné stážistov spravodlivo odmeňovať. Musíme zakročiť proti zneužívaniu stážistov v Európe, a preto ďakujem Komisii za jej návrhy na dosiahnutie tohto cieľa.“

Podľa **komisára Schmita** „stáže môžu byť pre mladých ľudí skvelým spôsobom, ako získať počiatočné pracovné skúsenosti, osvojiť si nové zručnosti a vybudovať si sieť kontaktov. Musia však byť kvalitné. To znamená, že musí existovať jasný vzdelávací cieľ, stážisti musia byť platení a musí sa im ponúknuť mentorstvo a poradenstvo, ktoré im pomôžu pri prechode do sveta práce.“

EHSV vo svojom stanovisku na tému [Smernica o stáži a posilnený rámec kvality pre stáže](#) vyzdvihol kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú príslušné orgány v boji proti vydávaniu riadnych pracovnoprávných vzťahov za stáže. Sociálni partneri môžu byť v tomto úsilí nápomocní v súlade s existujúcimi vnútroštátnymi postupmi.

„Je nevyhnutné zlepšiť rámec kvality pre stáže v celej Európe, najmä pokiaľ ide o posilnenie obsahu vzdelávania a odbornej prípravy, a bojovať proti zneužívaniu stáží. Vyzývame preto Komisiu, aby zlepšila predložené návrhy tak, aby sa zabezpečilo splnenie týchto cieľov,“ dodala spravodajkyňa stanoviska **Nicoletta Merlo**. (II)

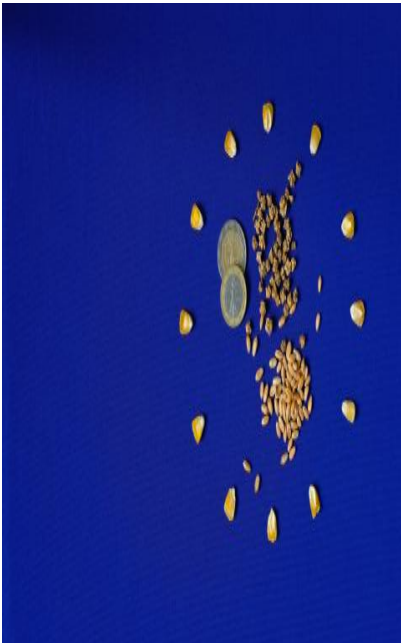
EHSV je pripravený spolupracovať s maďarským predsedníctvom Rady EÚ

Na júlovom plenárnom zasadnutí EHSV sa uskutočnila diskusia s maďarským ministrom pre záležitosti Európskej únie Jánosom Bókom, ktorý predstavil hlavné priority maďarského predsedníctva Rady EÚ.

Maďarsko preberá rotujúce predsedníctvo v citlivom období pre Európu, v čase politickej transformácie v rámci inštitúcií a mimoriadnych výziev pre Úniu. **János Bóka** uviedol, že „Maďarsko preberá predsedníctvo Európskej rady v roku 2024 v čase viacerých kríz. Sme svedkami vojny v našom susedstve, klesajúcej konkurencieschopnosti Európy, rastúceho napätia v obchodných vzťahoch EÚ, demografických problémov, nekontrolovanej migrácie a zhoršujúcich sa vyhládok európskych poľnohospodárov.“

Predseda EHSV Oliver Röpke poukázal na dlhodobú úspešnú spoluprácu s predsedníctvami Rady a vyzdvihol úlohu tejto inštitúcie ako strážkyne európskych hodnôt. Dodal, že „naš výbor je odhodlaný úzko spolupracovať s maďarským predsedníctvom s cieľom zabezpečiť, aby EÚ prijímala opatrenia v oblastiach, ktoré Európania považujú za najdôležitejšie. Budeme hodnotnými partnermi, ale aj otvorenými a konštruktívnymi kritikmi. Občianska spoločnosť má silný hlas a zaistíme, aby bola vypočutá.“

Niektorí členovia EHSV vyjadrili obavy v súvislosti s postojom Maďarska k útočnej vojne Ruska proti Ukrajine, dodržiavaním zásad právneho štátu v EÚ a zmenšujúcim sa priestorom pre občiansku spoločnosť v Maďarsku. **János Bóka** uviedol, že maďarské predsedníctvo si v plnej miere uvedomuje svoju zodpovednosť a hlási sa k spoločnému postoju EÚ k Ukrajine, ako aj k právnemu štátu a európskym hodnotám. Maďarské predsedníctvo sa už obrátilo na EHSV a požiadalo o vypracovanie desiatich prieskumných stanovísk. Viac informácií o činnosti EHSV počas maďarského predsedníctva nájdete na [webovom sídle EHSV](#). (mp)

EHSV už v predstihu upozorňuje na dôsledky rozširovania EÚ pre poľnohospodárstvo

EHSV vydal včasné varovanie, pokiaľ ide o vplyv ďalšieho rozširovania EÚ na poľnohospodárstvo. Toto rozširovanie sa plánuje v kontexte významných globálnych výziev vrátane geopolitických zmien, zmeny klímy a transformácie energetickej a environmentálnej politiky. EHSV zdôrazňuje, že prístupenie nových členov si vyžaduje dôkladnú prípravu a rešpektovanie hodnôt EÚ.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) prijal na svojom júlovom plenárnom zasadnutí [stanovisko](#), v ktorom zdôraznil zložitú prírodu procesu rozširovania a upozornil na to, že treba zaistiť pripravenosť, udržateľnosť a vyváženú podporu pre poľnohospodárstvo súčasných členských štátov aj kandidátskych krajín. Cieľom rozširovania je posilniť strategickú autonómiu EÚ a zredukovať vplyv poľnohospodárstva na životné

prostredie. Doterajšie rozšírenia priniesli rôzne výsledky a často z nich mali prospech väčšie poľnohospodárske podniky na úkor menších vidieckych fariem.

Na túto skutočnosť upozornil spravodajca stanoviska **Stojan Čukanov**, ktorý poznamenal, že hoci predchádzajúce rozšírenia boli vo všeobecnosti úspešné, vidieckym oblastiam ani malým poľnohospodárom nepriniesli rovnaké výhody. Zdôraznil, že poľnohospodársky systém treba riadiť starostlivo, aby sa zabránilo narušeniam.

V snahe predchádzať prípadným nepravdivým informáciám a zaistiť hladkú integráciu sa EHSV zasadzuje za komplexný zber údajov a monitorovanie poľnohospodárskych reforiem. Kandidátske krajiny sa budú musieť prispôbiť vyvíjajúcej sa spoločnej poľnohospodárskej politike (SPP), v ktorej sa teraz uprednostňuje dôraz na ekosystémové služby pred tradičnou podporou. Očakáva sa, že rozširovaním sa výrazne zväčší poľnohospodárska plocha EÚ, najmä po prístupení Ukrajiny, ktorá by ju samotná rozšírila o štvrtinu.

EHSV odporúča, aby sa k integrácii pristupovalo postupne a vyčlenili sa rozpočtové prostriedky na podporu najviac zasiahnutých poľnohospodárskych pododvetví, a najmä malých a stredných podnikov. Budúce reformy SPP by sa mali zamerať na udržateľnosť a nahradiť dotácie na hektár stimulmi založenými na environmentálnom a spoločenskom prínose.

EHSV vyzýva, aby proces rozširovania prebiehal opatrne a bol dobre podporovaný s cieľom zabezpečiť, že z neho budú mať prospech všetky členské štáty a že poľnohospodárske postupy EÚ zostanú aj v kontexte rastúceho geopolitického napätia udržateľné a spravodlivé.

EHSV požaduje dodatočné opatrenia na posilnenie kapacít EÚ v oblasti progresívnych materiálov

EHSV sa stavia kriticky voči aktuálnemu plánu Európskej komisie pre progresívne materiály vzhľadom na nedostatočné financovanie, ako aj chýbajúce kvantifikovateľné ciele a ukazovatele udržateľnosti. Vo svojom stanovisku k príslušnému oznámeniu Komisie sa výbor zasadzuje za komplexnú stratégiu, vďaka ktorej by sa EÚ stala svetovým lídrom v tomto kľúčovom odvetví.

„Progresívne materiály majú zásadný význam pre priemysel, hospodársky rast a udržateľnosť v EÚ. Potrebujeme ukazovatele udržateľnosti vo všetkých výrobných procesoch a musíme zabezpečiť správne zručnosti a kvalifikovanú pracovnú silu,“ uviedol spravodajca stanoviska **Anastasis Yiapanis**.

Výbor varuje, že v pláne Komisie chýbajú ambície a konkrétne ciele potrebné na zabezpečenie vedúceho postavenia priemyslu EÚ. Na absenciu kvantifikovateľných cieľov, termínov a kľúčových ukazovateľov výkonnosti poukázal aj spoluspravodajca **Gerardo Luis Arroyo Herranz**. EHSV požaduje odvážny a strategický prístup k posilneniu spôsobilostí EÚ v oblasti progresívnych materiálov a navrhuje zahrnúť zdravotníctvo ako ďalšiu strategickú oblasť vzhľadom na jeho významný vplyv na priemysel.

Predovšetkým odporúča prejsť na obehové hospodárstvo s cieľom znížiť závislosť od surovín. To si vyžaduje posilnenú spoluprácu medzi priemyslom, akademickou obcou a tvorcami politik, značné investície do výskumu a vývoja a rozvoj zručností. „Bez primerane kvalifikovaných ľudí môže zlyhať akékoľvek opatrenie. EÚ musí zaviesť programy zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie a iniciatívy v oblasti odborného vzdelávania,“ uviedol spoluspravodajca **Arroyo Herranz**.

Sumu 250 miliónov EUR navrhnutú na progresívne materiály v rámci programu Horizont Európa považuje EHSV za nedostatočnú a požaduje väčšie finančné prostriedky, daňové stimuly a zjednodušené administratívne postupy na stimuláciu investícií a inovácií. Obavy vyvoláva aj zabezpečenie stabilných dodávok kritických surovín.

EHSV sa zasadzuje za posilnenie domácej kapacity EÚ a diverzifikáciu zdrojov, ako aj za partnerstvá s Južnou Kóreou a Spojenými štátmi a za dlhodobé zmluvy s menšími krajinami s cieľom obmedziť prerušenia dodávok. (gb)

Úloha opatrovateľov sa nesmie prehliadať?

EHSV žiada Komisiu, aby problematiku neformálnych opatrovateľov povýšila na politickú prioritu a aby vytvorila platformu na výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) prijal v júli [stanovisko](#), v ktorom vyzval, aby sa na úrovni EÚ aj na úrovni štátov zaviedli dodatočné opatrenia s cieľom lepšie chrániť neformálnych opatrovateľov a uznať ich zásadný prínos pre spoločnosť.

Európska komisia by napríklad mala zriadiť platformu na výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, mali by sa zabezpečiť kvalitné a dostupné komunitné služby, aby sa zmiernilo zaťaženie rodinných opatrovateľov, a poskytovať respitnú starostlivosť. Okrem toho je nevyhnutné, aby opatrovatelia mohli mať pružné pracovné podmienky a neboli nútení opustiť zamestnanie, ak sa starajú o svojich rodinných príslušníkov.

Spravodajca stanoviska **Pietro Barbieri** v tejto súvislosti uviedol: „EHSV je pripravený hájiť záujmy skupiny osôb, ktorá sa v našej spoločnosti do veľkej miery prehliada: neformálnych opatrovateľov. Títo ľudia sú často nútení odísť zo zamestnania a v dôsledku toho prichádzajú o príjem a mnohé zo svojich práv. Neformálni opatrovatelia pracujú v ústraní. Nastal čas upriamiť pozornosť na ich úsilie.“

EHSV vyzval členské štáty na prijatie vhodných opatrení, ktoré zabezpečia, aby rozhodnutia venovať sa neformálnej starostlivosti boli dobrovoľné, aby sa odstránili rodové nerovnosti a aby si neformálni opatrovatelia mohli udržať zamestnanie a príjem vďaka pružnejším pracovným podmienkam a mohli sa ľahko vrátiť na trh práce, ak boli nútení z neho odísť. Zároveň je dôležité zaručiť im primeranú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom.

Neformálna starostlivosť sa mužov a žien netýka v rovnakej miere. Prevažnú časť neformálnych opatrovateľov tvoria ženy, z ktorých približne 70 % sa stará o svoje deti, partnerov alebo súrodencov. Okrem toho, že sú vystavené väčšiemu riziku prepracovanosti a psychických a fyzických ťažkostí, hrozí im aj vážne riziko chudoby. „Máme jeden z najlepších systémov sociálneho zabezpečenia na svete, ale v mnohých prípadoch sa spolieha na pracovité ruky a vôľu žien,“ skonštatoval pán Barbieri.

Na to, aby bolo možné monitorovať vplyv príslušných pravidiel a predpisov, je obzvlášť dôležité mať prístup ku kvalitatívnym a kvantitatívnym údajom o skutočných životných podmienkach neformálnych opatrovateľov. EHSV žiada, aby sa prijali ďalšie výskumné stratégie, najmä v spolupráci s nadáciou Eurofound a so zapojením príslušných zainteresovaných strán.

Oživi? demokraciu v Európe: je najvyšší ?as kona? v snahe vyrovná? rozdiely a prinies? zmenu

Voľby do Európskeho parlamentu ukázali, že proeurópska väčšina sa stále drží, ale aj to, že voliči v celej EÚ žiadajú rýchle politické a legislatívne riešenia v súvislosti s problémami, na ktoré upozornila volebná kampaň. Inak sa môže stať, že proeurópska väčšina stratí podporu, keďže by sa k hlavným politickým silám mohlo čoraz viac občanov obrátiť chrbtom.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) usporiadal na svojom júlovom plenárnom zasadnutí diskusiu o stave demokracie v Európe s predsedníčkou Európskeho parlamentu **Robertou Metsolou** a zástupcami politických skupín novozvoleného Európskeho parlamentu.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** pri tejto príležitosti uviedol: „Júnové európske voľby boli signálom, aby sme sa prebudili, a vzhľadom na ich

výsledky je našou povinnosťou zamyslieť sa nad súčasným stavom demokracie. Všetci sme zajedno v presvedčení, že jedinou odpoveďou je Európska únia, keďže prináša takú formu demokracie, ktorá viditeľne zlepšuje život ľuďom v celej Európe.“

Ako zdôraznila **Roberta Metsola**, v snahe upevniť podporu demokracie v Európe musí EÚ preukázať, že politika je stále najlepšou hybnou silou pozitívnych zmien v spoločnosti a komunitách: „Zamestnávateľia, pracovníci a občianska spoločnosť majú zásadný význam pre budovanie Európy – vo všetkých európskych obciach, mestách a regiónoch. Pretože práve tam sa začína Európa a uplatňuje demokracia v praxi.“

V diskusii so zástupcami politických skupín podpredsedníčka najväčšej skupiny v Európskom parlamente, Európskej ľudovej strany (PPE), **Željana Zovko** potvrdila očakávania skupiny, že sa bude pokračovať v politikách, ktoré sa začali v predchádzajúcom funkčnom období. Podpredsedníčka skupiny socialistov a demokratov (S&D) **Ana Catarina Mendes** zdôraznila, že je nevyhnutné zamerať sa na uplatňovanie Európskeho piliera sociálnych práv a na boj proti chudobe. **Podpredseda skupiny Renew Europe Dan Barna** naliehavo vyzval novú Európsku komisiu, aby pomocou dostupných nástrojov účinnejšie bránila právny štát. **Podpredsedníčka Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie Kira-Marie Peter-Hansen** vyzdvihla význam zachovania Zelenej dohody ako kľúčovej politiky EÚ. Spolupredseda skupiny ľavice **Martin Schirdewan** jasne uviedol, že skupina vyzve novú Komisiu, aby riešila krízu nákladov na bývanie. (mt)

Digitalizácia energetiky – spotrebiteľia musia mať na?alej možnosť vybrať si medzi digitálnymi a tradičnými metódami

Na júlovom plenárnom zasadnutí EHSV bolo prijaté stanovisko na tému Digitalizácia odvetvia energetiky: vyvážiť príležitosti a riziká v záujme európskych spotrebiteľov.

V tomto stanovisku, ktoré vypracoval člen EHSV **Kęstutis Kupšys**, sa zdôrazňuje, že energia by mala zostať cenovo dostupná, prispôsobiteľná a ľahko použiteľná pre spotrebiteľov. Digitalizácia energetiky neznamena, že sa vytvorí „výlučne digitálny“ systém.

V centre pozornosti musia zostať spotrebiteľia a zachovať sa musia aj tradičné spôsoby podnikania. EÚ musí pokračovať vo vývoji používateľsky ústretových digitálnych nástrojov, ktoré zodpovedajú rôznym potrebám a podporujú rovnaký prístup k digitálnym energetickým službám.

Spotrebiteľia by však mali mať stále možnosť vybrať si ceny, zmluvy a zákaznícke služby „preddigitálnym“ spôsobom; „Digitalizácia energetiky predstavuje príležitosti aj výzvy. Musíme spolupracovať v snahe zaistiť, aby bola digitálna energetická transformácia inkluzívna, bezpečná a skutočne prospešná pre všetkých európskych spotrebiteľov a aby sa silné stránky premenili na príležitosti,“ zdôraznil spravodajca.

Nedávne výpadky IT spôsobili chaos v doprave a podnikoch na celom svete a ukázali, aké dôležité je, aby sme neboli priveľmi závislí od technológií.

Výhody prechodu na digitálnu energetiku nesmú zakrývať druhú stranu mince: riziká a výzvy. Ochrana spotrebiteľov a podpora pracovníkov musia preto zostať medzi prioritami.

Je dôležité vytvoriť dynamické právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, ktoré budú prispôbivé novým situáciám a účastníkom v tomto odvetví, ale taktiež ponúkať odbornú prípravu, rekvalifikačné programy a finančnú pomoc pracovníkom. (mp)

[Budova Van Maerlant \(VMA\) otvorila svoje dvere verejnosti v rámci podujatia Dni európskeho kultúrneho dedičstva 2024](#)

Európsky hospodársky a sociálny výbor v spolupráci s Výborom regiónov súhlasil so zaradením svojej budovy Van Maerlant (VMA) do tohtoročného ročníka podujatia [Dni európskeho kultúrneho dedičstva](#), ktoré usporiadala organizácia [Urban Brussels](#) počas víkendu 14. a 15. septembra.

Návštevníci si užili prehliadku budovy so sprievodcom, počas ktorej vystúpili po mramorových schodoch do rotundy, aby objavili pôvodnú architektúru zo začiatku 80. rokov 20. storočia a úplne zrenovované a zmodernizované 4. poschodie, kde boli použité inovatívne a ekologické riešenia. Navštívili aj najcharakteristickejšiu časť budovy, a to dvojpodlažný mostík ponad ulicu Belliard so známou sochou *Le fil*

d'Ariane (Ariadnina niť), ktorú v roku 1991 vytvoril belgický sochár Jean-Paul Laenen.

Podujatie Dni kultúrneho dedičstva v Bruseli (Journées du Patrimoine/Open Monumentendagen) sa koná každý rok a je oslavou bohatej histórie secesného umenia v meste. Bruselčanom aj turistom je adresované pozvanie, aby navštívili rôzne budovy v celom hlavnom meste s osobitným zameraním na tie, ktoré sú zvyčajne pre verejnosť uzavreté.

Viac informácií nájdete na stránke [European Heritage Days | European Heritage Days](#). (cw)

#ConnectingEU2024

CONNECTING EU SEMINAR 2024

A bastion of democracy:
helping journalism
survive and thrive

17 - 18 October 2024

EESC | Brussels

Bašta demokracie: vrcholné komunikačné podujatie EHSV bude venované žurnalistike

Seminár EHSV o prepájaní EÚ, na ktorom sa každoročne schádzajú odborníci na komunikáciu z organizácií občianskej spoločnosti, sa uskutoční 17. a 18. októbra 2024 v Bruseli. Bude sa venovať žurnalistike a významu zachovania jej nezávislosti a relevantnosti v kontexte rastúceho politického tlaku na médiá a rýchleho nárastu generatívnej umelej inteligencie.

Seminár pod názvom „Bašta demokracie: pomôcť žurnalistike prežiť a rozvíjať sa“ bude zahŕňať dve panelové diskusie a stretnutie na nadviazanie kontaktov:

Zodpovedná žurnalistika v postfaktuálnej ére – Úroveň

demokracie na celom svete prudko klesá a novinári čelia novým výzvam, ako je napríklad čoraz rafinovanejšie využívanie umelej inteligencie na šírenie falošných správ. Okrem toho sa zdá, že napriek pretrvávajúcej staré výzvy, ako napríklad nedostatok transparentnosti vlastníctva médií alebo nedostatok financovania. Čo bude potrebné urobiť, aby žurnalistika zostala základným kameňom demokracie? Je zodpovedná žurnalistika v súčasnosti vôbec životaschopná? Bude sa vo svete, kde médiám ako zdrojom správ konkurujú influenceri alebo sociálne médiá, musieť žurnalistika pretvoriť, aby zostala verejným statkom? Môžu najnovšie právne akty EÚ prispieť k tomu, aby sa umelá inteligencia stala spojencom slobody tlače?

Nebezpečná práca - investigatívne spravodajstvo –

investigatívna žurnalistika má dlhú históriu v tom, že núti moc k zodpovednosti a poskytuje hlas tým, ktorí sa snažia informovať o zneužívaní postavenia a privilégií. S akými výzvami sa musia investigatívni reportéri popasovať, aby vyniesli pravdu na svetlo? Akú ochranu majú k dispozícii na ochranu pred hrozbami? Dokážu im nové právne predpisy EÚ zabezpečiť väčšiu slobodu a silu?

Úloha pracovníkov v oblasti médií alebo komunikácie v ére Instagramu, TikToku a umelej inteligencie - ako

sprostredkovať svoje posolstvo (stretnutia a workshopy zamerané na nadviazovanie kontaktov) – Cieľom stretnutia je prostredníctvom prezentácií a praktických workshopov ponúknuť pohľad do nového odvážneho sveta komunikácie s rôznym publikom vrátane mladých ľudí.

Seminár o prepájaní EÚ ponúka platformu, kde odborníci na médiá a komunikáciu z radov organizácií občianskej spoločnosti môžu nadväzovať kontakty a diskutovať o aktuálnych otázkach spoločného záujmu, ktoré ovplyvňujú Európu. Stretávajú sa na ňom členovia EHSV a ďalší predstavitelia EÚ, partnerské organizácie z členských štátov, novinári a vedeckí pracovníci, aby spolu prediskutovali páľčivé témy súčasnosti. Úplný program a zoznam rečníkov bude čoskoro uverejnený na webovom sídle EHSV. Viac informácií získate po zaslaní e-mailu na adresu: pressofficers@eesc.europa.eu. (II)

AKTUALITY SKUPÍN

Konkurencieschopnosť: tvrdá skúška pre budúcu Komisiu pod vedením Ursuly von der Leyen

Skupina Zamestnávateľia v EHSV

Skupina Zamestnávateľia zblahožela predsedníčke Komisie Ursule von der Leyen k opätovnému zvoleniu v júli a uvítala jej politické usmernenia. Tieto usmernenia predstavujú významný posun smerom k riešeniu problému upadajúcej konkurencieschopnosti, pričom sa uznáva, že ide o kritický problém, rovnako ako zmena klímy a bezpečnosť.

Konkurencieschopnosť a prosperita sa konečne stali hlavnými prioritami. Cieľom nového plánu európskej prosperity je uľahčiť obchodné operácie v Európe, prehĺbiť jednotný trh a zvýšiť produktivitu prostredníctvom prelomových technológií. Osobitne vítame zameranie na uľahčenie fungovania podnikov znížením administratívnej záťaže, zjednodušením vykonávania a koordináciou tohto aspektu podpredsedom.

Skupina Zamestnávateľia v EHSV už dlho požaduje tento prístup, ako vidno v našich prioritách: [Budovanie prosperity pre všetkých: program konkurencieschopnosti pre EÚ](#) a radi by sme spolupracovali na zosúladovaní vykonávania s podmienkami v praxi. Konkurencieschopnosť EÚ je už určitý čas vážne ohrozená. Hoci je Európa naďalej jedným z najinovatívnejších, najbezpečnejších a najprosperujúcejších regiónov, zaostáva za USA a stráca pozíciu voči Číne v rôznych kľúčových ukazovateľoch, ako je rast HDP na obyvateľa, v ktorom USA v poslednom desaťročí prekonali Európu. Medzi podrobnejšie varovné signály tohto trendu patrí počet patentov v oblasti informačných a komunikačných technológií a úrovne priamych zahraničných investícií.

Preto v politických usmerneniach pre nadchádzajúcu Komisiu osobitne vítame tieto priority:

- Zlepšená kontrola konkurencieschopnosti a medziinštitucionálna dohoda o zjednodušení a lepšej tvorbe práva
- Naštartovanie investícií prostredníctvom európskej únie úspor a investícií
- Zvýšenie výdavkov na výskum s cieľom zamerať sa na strategické priority, prelomový výskum a vedeckú excelentnosť
- Vytvorenie nového celoeurópskeho právneho štatútu na podporu rastu inovačných podnikov
- Dohoda o istom priemysle s cieľom investovať do infraštruktúry a priemyslu, znížiť ceny energie a podporiť podniky v ich úsilí o ekologizáciu.

Sociálny pokrok je budúcnosť Európskej únie

skupina EHSV Pracovníci

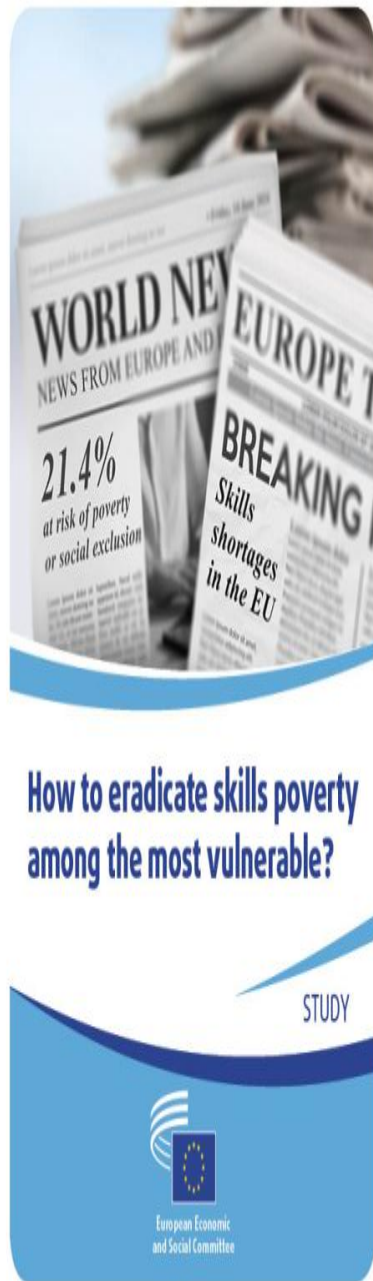
Existuje tendencia niektoré udalosti prehnane označovať za rozhodujúce momenty a udalosti storočia, čo vedie k nadmernému používaniu tohto výrazu. Avšak v čase, keď sa má formovať nová Európska komisia, sa nachádzame v jednom z týchto rozhodujúcich momentov: krajná pravica je na vzostupe a po celom kontinente sa šíri nespokojnosť, na Ukrajine zúri vojna a hrozí, že vojna v Gaze sa zmení na otvorenú regionálnu vojnu.

Na druhej strane Atlantiku ešte nie sú kocky hodené, no sú tu stále rastúce clá a čoraz zreteľnejšia obchodná vojna s Čínou, čo určite povedie k následným otrasom v dodávateľských reťazcoch a nárastu

spotrebiteľských cien, ktoré v konečnom dôsledku pocítia obyvatelia.

Európsky parlament a Rada EÚ sa medzitým na jar dohodli na [nových úsporných pravidlách pre EÚ](#) a jej „striedme“ členské štáty naďalej blokujú dodatočné vlastné zdroje alebo možnosti požičiavať si. EÚ čelí rastúcemu klimatickému tlaku, sociálnym nepokojom, extrémizmu a fašizmu, diskreditácii demokracie a rastúcemu autoritárstvu, čo by spolu s hrozbou jadrovej katastrofy a otvorenej vojny na jej hraniciach malo vedúcich predstaviteľov EÚ trochu pohnúť k tomu, aby sa vzdali svojho krátkozrakého postoja a vnútorných bojov. Každá politika, ktorá ignoruje nerovnosť a spravodlivosť (alebo sa nimi zaoberá len naoko), je odsúdená na neúspech. Občania sú unavení z opakovania pekne znejúcich rečí a slov, keď sa ich finančná situácia stále zhoršuje, keď majú problém vyjsť s peniazmi, keď sa rušia ich pracovné miesta a ich príjmy klesajú. Krajne pravicový populizmus to všetko využíva a vyhýba sa zásadným otázkam tým, že vinu zvaľuje na prisťahovalcov.

Bez sociálnej spravodlivosti v žiadnom členskom štáte nebude stabilita ani spoľahliví partneri. A bez nej nebude jednota potrebná na riešenie problémov, ktorým EÚ čelí. [Urobme všetko preto, aby sa sociálny pokrok](#) stal jednotiacou silou tohto nového legislatívneho obdobia EÚ.

Nová štúdia EHSV: Ako odstrániť nedostatok zručností medzi najzraniteľnejšími skupinami?

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV

V budúcnosti si pracovné miesta budú vyžadovať zručnosti nevyhnutné na dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie a riešenie demografických zmien. Ako môžeme pri investovaní do odbornej prípravy a rekvalifikácie zabezpečiť, aby sa tieto opatrenia dostali aj k tým najzraniteľnejším? Aké sú súčasné rozdiely v zručnostiach a ako sú spojené s chudobou?

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV preskúmala tieto otázky 10. júla počas tematickej diskusie, v rámci ktorej sa uskutočnila aj **prezentácia novej štúdie EHSV** s názvom **Ako odstrániť nedostatok zručností medzi najzraniteľnejšími skupinami?** Vypracovanie štúdie zadal EHSV na žiadosť skupiny v súvislosti s Európskym rokom zručností (2023). Skúma sa v nej nová koncepcia nedostatku zručností, navrhuje sa jeho definícia a skúmajú sa možné príčiny a riešenia, čím sa pripravujú podmienky pre ďalší výskum na túto tému v budúcnosti. Jedným zo záverov štúdie je, že organizácie občianskej spoločnosti zohrávajú jedinečnú úlohu pri identifikácii a podpore zraniteľných jednotlivcov, ktorí potrebujú zvýšiť úroveň zručností. Mali by úzko spolupracovať s miestnymi komunitami a orgánmi, využívať ich siete a zabezpečiť, aby sa na nikoho nezabudlo, pokiaľ ide o vzdelávanie a rozvoj zručností.

Do diskusie sa zapojila riaditeľka Európskej siete proti chudobe (EAPN) **Juliana Wahlgren**, ktorá objasnila základné faktory ovplyvňujúce prístup k zručnostiam, a výskumná pracovníčka Centra pre sociálny a ekonomický výskum (CASE) **Agnieszka Maj**, ktorá štúdiu vypracovala.

Celý článok o tematickej diskusii a rozhovor s autormi nájdete na [webovom sídle podujatia](#).

Štúdia a zhrnutie sú k dispozícii [na tomto odkaze](#).

ZAMERANÉ NA ŠPORT

Spoločne za hodnoty olympijských hier 2024 v Paríži

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) spúšťa iniciatívu, ktorou chce z hľadiska občianskej spoločnosti podporiť hodnoty olympijských hier v roku 2024 v Paríži.

V súčasnej krehkej geopolitickej situácii EHSV symbolicky navrhuje, aby sa počas hier vyhlásilo *prímerie*, a to v mene troch pôvodných hodnôt *excelentnosti, rešpektu a priateľstva*. Organizovaná občianska spoločnosť sa zasadzuje za budovanie mierového a lepšieho sveta výchovou mládeže prostredníctvom športu bez akejkoľvek diskriminácie v duchu priateľstva, solidarity a *fair play*.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** uviedol: „Olympijské hry stelesňujú ducha jednoty a mieru, prekračujú hranice a spájajú ľudí zo všetkých oblastí života. Presadzovaním týchto hodnôt chceme inšpirovať globálne hnutie za mier a solidaritu.“

Podpredseda EHSV pre komunikáciu **Laurențiu Plosceanu** doplnil: „Touto iniciatívou by sme chceli podporiť nadčasové hodnoty športu. Hodnoty, ktoré obhajujeme, môžu zmeniť svet a zjednotiť ľudí a krajiny.“

„Olympijské hry v Paríži sú dôkazom toho, že každý má právo byť súčasťou tejto veľkej oslavy športu bez diskriminácie,“ pripomenul podpredseda EHSV pre rozpočet **Krzysztof Pater**. „Osoby so zdravotným postihnutím sú pre divákov na celom svete silným príkladom a stelesnením odvahy, odhodlania a rovnosti.“

Bývalý predseda EHSV a predseda sekcie pre vonkajšie vzťahy v EHSV **Dimitris Dimitriadis** zdôraznil, že: „myšlienka prímeria, po grécky „Ekecheiria“, je teraz aktuálnejšia ako kedykoľvek predtým. Musíme túto myšlienku oživiť a uviesť do praxe v nádeji, že inšpiruje ľudstvo a podporí mier a dialóg.“

Bývalá podpredsedníčka EHSV pre rozpočet a členka EHSV **Giulia Barbucci** doplnila: „V Paríži sa prvýkrát v dejinách zúčastní na olympijských hrách rovnaký počet mužov aj žien. Musíme si však uvedomiť, že rovnaká účasť neznamena rovnosť a že v športe je ešte potrebné urobiť veľa.“

Bývalá podpredsedníčka EHSV pre komunikáciu a členka EHSV **Isabel Caño Aguilar** uviedla: „Želám si, aby boli na olympijských hrách v Paríži spravodlivo zastúpené všetky kategórie zdravotného postihnutia. Všetkým vrátane osôb s mentálnym postihnutím treba zaručiť právo súťažiť a zabezpečiť náležitú ochranu.“
(mt)

The Revived – prvý digitálny olympijský tím Ukrajiny

Pre takmer 500 ukrajinských športovcov padlých vo vojne, ktorú Rusko vedie proti ich krajine, sa sen o účasti na olympijských hrách alebo akejkoľvek budúcej športovej súťaži navždy rozplynul. Ukrajinská mimovládna organizácia BRAND UKRAINE v menej ich pamiatky rozpráva tragický príbeh šiestich zosnulých športovcov a pomocou umelej inteligencie ich vracia do života, hoci len na krátky čas. Rozprávali sme sa s Timom Makarovom, vedúcim sekcie pre digitalizáciu a obsah v rámci BRAND UKRAINE, ktorý nám vysvetlil, že hlavným zámerom [projektu](#) predstaveného na olympijských hrách v Paríži je, aby sa ľudia na chvíľu zastavili a zamysleli nad hodnotou ľudského života.

Ako vznikla myšlienka projektu?

Nápad vznikol v berlínskej agentúre BBDO. Navrhli rámcovú koncepciu, myšlienku ukázať tragický osud ukrajinských športovcov, ktorí sa nemohli zúčastniť na olympijských hrách. Prišli za nami s koncepciou a my sme myšlienku rozvinuli a rozšírili okruh partnerov so zapojením ukrajinských ministerstiev mládeže a športu a zahraničných vecí a kancelárie prezidenta Ukrajiny. Spolupracovali sme na konečnom návrhu projektu, zatiaľ čo technickú časť realizovala spoločnosť BBDO. Vytvorili sme komunikačnú stratégiu, zabezpečili distribúciu obsahu a poskytli právnu

podporu. Projekt bol predstavený v oficiálnom ukrajinskom olympijskom dome v Paríži – Volia House – a zapojili sa doň aj influenceri.

Aké ťažké bolo zozbierať príbehy a vytvoriť video? Aké techniky sa použili na „oživenie“ protagonistov?

Samotná myšlienka je veľmi jednoduchá a jasná – porozprávať príbehy ukrajinských športovcov, ktorí tragicky zahynuli, a vytvoriť ich digitálne avatary. Bolo to veľmi náročné. Použili sme hlasové záznamy, digitalizovali ich, použili sme archívne fotografie a videomateriály a všetko sme spracovali pomocou umelej inteligencie. Cieľom bolo, aby digitálna kópia osoby vyzerala veľmi živo a pôsobila veľmi realisticky, no zároveň aj surrealisticky. To bolo našim zámerom. Ich príbehy sú sami o sebe veľmi silné a umelá inteligencia ich ešte umocňuje, čo nikoho nenecháva ľahostajným. Budem úprimný – tento projekt je veľmi na hrane. Keď sme o tom diskutovali, obávali sme sa, že nás ľudia nepochopia, že ich to odradí a neuvidia hrdosť, bezbrannosť, bolesť a zúfalstvo, ktoré vnášame do slov mŕtvych športovcov. Projekt predstavuje veľmi jednoduchú myšlienku: ľudia, ktorí úprimne milujú svoju krajinu, ktorí chcú žiť a dosahovať svoje ciele, sa stávajú rukojemníkmi určitých okolností a ich sny, plány a životy sa rozplynú. Nemalo by sa na nich zabudnúť. Všetko niečo stojí a často sú to ľudské životy a osudy.

Pre rodiny zabitých športovcov musela byť účasť na projekte a zhladnutie videí veľmi bolestivé. Aká bola ich reakcia na konci?

Samozrejme, tento projekt sa mohol zrealizovať len so súhlasom najbližších príbuzných. Tento bod je veľmi dôležitý: ukázali sme im, vysvetlili a názorne predviedli, čo budeme robiť. Na zozname sme mali niekoľko desiatok príbehov, ale nakoniec sme vybrali len šesť. Zložité rokovania trvali niekoľko týždňov. Keď sme však rodičom ukázali konečný výsledok, nemohli potlačiť slzy. Povedali: „Ďakujeme, je to výnimočné. Pomôže nám to zachovať si spomienku na naše dieťa.“ Pokiaľ viem, ani jeden neľutuje svoju účasť. Podpísali sme všetky potrebné právne dokumenty a až potom sme projekt spustili. Do olympijských hier bolo všetko pripravené a počas dvoch týždňov sme premietali šesť mimoriadnych príbehov. Takýto úspech sme nečakali – reakcia na projekt prekročila všetky naše očakávania. No zároveň nás to neprekvapuje, keďže v modernom svete globálnej komunikácie skutočné príbehy vyvolávajú komplexné a protichodné emócie.

Čo je hlavným posolstvom tohto projektu? Čo si podľa Vás diváci odnesú po zhladnutí videí?

V BRAND UKRAINE sa snažíme šíriť pravdu o Ukrajine a každodennú realitu v podmienkach ruskej agresie, a to prostredníctvom ľudských príbehov. Som si istý, že najlepšie vyjadrujú našu bolesť, hrdosť, odhodlanosť, výhry aj prehry, to, čo z nás robí ľudí, silný a odvážny národ. To je naše poslanie – nechceme o Ukrajine len hovoriť, ale zároveň dosiahnuť, aby si získala priazeň celého sveta. Chceli by sme pripraviť viac takýchto silných projektov, ktoré si získajú srdcia ľudí a poskytnú príležitosť zastaviť sa a zamyslieť nad hodnotou ľudského života.

Videá a fotografie si môžete pozrieť [tu](#) a na Instagrame:

<https://www.instagram.com/p/C-Dd7B7tueo/>

<https://www.instagram.com/p/C-SkUtONRJR/>

<https://www.instagram.com/p/C-VHXOtdtps/>

https://www.instagram.com/p/C-YG_wHtNke/

<https://www.instagram.com/p/C-ajpwSN7A6/>

<https://www.instagram.com/p/C-dWm1vNzDW/>

Tim Makarov je vedúcim sekcie pre digitalizáciu a obsah v organizácii BRAND UKRAINE. Už 20 rokov sa venuje žurnalistike, marketingu a digitálnej komunikácii. Jeho poslaním je rozprávať príbehy a vytvárať projekty, ktoré menia svet k lepšiemu.

Photo by Tomislav Štuka

Deti so zdravotným postihnutím: Dokážeme robiť všetko, ibaže niektoré veci robíme možno trochu inak

Jedenásťročný Chorvát Jan Štuka zo Záhrebu má rúžštep chrbtice a chodí len s pomocou podporného aparátu a rolátora, nebráni mu to však v tom, aby bol vynikajúcim športovcom. Okrem toho, že v roku 2023 získal cenu pre najlepšieho chorvátskeho mladého parabasketbalistu, pretekal aj v plávaní a v súčasnosti sa venuje behu na lyžiach. Vo voľnom čase hráva futbal s priateľmi. Góly dáva rukou. Jan a jeho matka Jasmina Bogdanović nám porozprávali o športových možnostiach pre deti so zdravotným postihnutím a vysvetlili nám, prečo sa k nim treba čo najmenej správať ako k niekomu, kto má osobitné potreby.

JAN:

Kedy si začal športovať a aké športy si doteraz vyskúšal?

Ako dvojročný som začal chodiť na plávanie. Keď som mal štyri, prešiel som do plaveckého klubu Natator medzi paraplavcov, kde som sa naučil všetky plavecké štýly a zúčastnil na viacerých súťažiach. V jedenástich som z klubu odišiel, pretože ma to už trochu nudilo.

Keď som mal osem, začal som sa venovať parabehu na lyžiach a hrať basketbal na invalidnom vozíku. Stále robím oboje, sú to teraz moje

obľúbené športy.

Viackrát som si vyskúšal aj horolezectvo a bolo to super, ale nemám čas venovať sa pravidelne aj tomuto športu. Takisto som bol raz v lete na kurze bojového umenia Krav Maga. Bolo to super a chcel by som si to ešte niekedy znovu vyskúšať.

Aké ocenenia si získal a ktoré je pre teba najcennejšie?

S basketbalovým klubom sme toho vyhrali viac, ale najviac ma teší cena pre najlepšieho mladého športovca za rok 2023 v mojej kategórii, ktorú udeľuje Záhrebský parašportový zväz.

Ako vyzerá tvoj deň, keď máš tréning? Koľko času každý týždeň trénuješ?

Ráno idem školy. Po vyučovaní si najprv urobím domácu úlohu a idem von kamarátmi, večer mám tréning. Doteraz som mával raz do týždňa suchý lyžiarsky tréning, raz do týždňa basketbal a jeden- až dvakrát plávanie. Od tohto školského roka končím s plávaním a budem intenzívnejšie trénovať beh na lyžiach, dva- až trikrát týždenne.

V zime chodievam aj do lyžiarskeho tábora do Planice v Slovinsku a do niektorých rakúskych lyžiarskych stredísk. Mám rád tieto tábory, pretože tam chodia aj moji priatelia, takže okrem tréningov sa môžeme spolu aj zabaviť.

S basketbalom niekedy cestujeme na zápasy do iných chorvátskych miest. Minulú jeseň sme dokonca boli v Ríme a hrali sme proti basketbalovému tímu Lazia.

Máš nejaké športové idoly? Chcel by si sa niekedy zúčastniť na nejakej veľkej medzinárodnej športovej súťaži?

Mojím obľúbeným športovcom bol Luka Modrić, ale teraz nemám žiadne idoly, takže nesledujem výkony žiadneho športovca.

Veľmi by som chcel pretekať na medzinárodných športových súťažiach... Dúfam, že sa mi to podarí aj v basketbale, aj v lyžovaní.

JASMINA:

Koľko pozornosti sa v Chorvátsku dostáva športu pre deti so zdravotným postihnutím?

Ako rodič mám pocit že sa mu skutočne venuje veľká pozornosť. Bohužiaľ, rodičia nie sú dostatočne informovaní o možnostiach, a pritom kluby zúfalo hľadajú nových členov. Škoda, že je to tak. Vo väčších mestách je situácia, samozrejme, omnoho lepšia.

Má dieťa so zdravotným postihnutím dostatok príležitostí a stimulov na športovanie, alebo si to vyžaduje veľké zapojenie rodičov?

Deti majú príležitosti aj stimuly... ak si to ony a ich rodičia želajú. Ako som už povedala, rodičia nie sú dost informovaní a niektorí z nich buď nechcú ďalšie záväzky, alebo sa boja, že sa ich dieťa pri športe zraní. Škoda, že majú takýto postoj. Navyše osoby so zdravotným postihnutím môžu športovať bezplatne a, podľa môjho názoru, je šport veľmi stimulujúci tak pre ich fyzické, ako aj pre duševné zdravie a určite aj pre sociálnu začlenenú. Nepovedala by som, že zapojenie rodičov je väčšie ako v prípade zdravých detí rovnakého veku. Samozrejme, existujú výnimky v závislosti od konkrétnej diagnózy: napríklad Jan ešte stále potrebuje, aby s ním do zimného lyžiarskeho tábora alebo na preteky mimo domu išiel jeden z nás, ale s vekom to bude pravdepodobne čoraz menej potrebné a, dúfame, že to napokon úplne prestane byť nutné. Cieľom je, aby sa vo všetkých týchto činnostiach stal nezávislým. Pravidelné tréningy absolvuje bez našej pomoci.

Čo by ste dodali ako rodič dieťaťa s osobitnými potrebami?

K týmto deťom sa treba čo najmenej správať ako k niekomu s osobitnými potrebami a treba ich zapájať do každodenných činností v závislosti od ich veku a schopností, aby sa aj ony samy takto vnímali. Budú samy seba vnímať ako normálne deti, ktoré robia niektoré veci „trochu inak“, ale robia ich. Jan jazdí na bicykli, ktorý má namiesto dvoch kolies tri. Pláva a potápa sa ako jeho rovesníci, len pri tom menej používa nohy, alebo ich nepoužíva vôbec. Hrá futbal so svojim tímom, ale strieľa na bránu rukou. „Dokážeme robiť všetko, ibaže niektoré vec robíme možno trochu inak“ – ak samy seba takto akceptujú, budú ich takto akceptovať aj ostatní.

*Jedenástročný **Jan Štuka** pochádza zo Záhrebu a v súčasnosti je v piatom ročníku základnej školy. Bol členom plaveckého klubu Natator. Je členom športových klubov KKI Záhreb (basketbal na invalidných vozíkoch) a Monoski klub Záhreb (lyžovanie pre osoby so zdravotným postihnutím), kde pravidelne trénuje parabeh na lyžiach.*

Jasmina Bogdanović vyštudovala dizajn v Škole dizajnu na fakulte architektúry v Záhrebe. Dvadsať rokov pracovala v rôznych marketingových agentúrach. V súčasnosti pracuje na čiastočný úväzok a na dialku v malom grafickom štúdiu, ktoré jej umožňuje sprevádzať Jana do lyžiarskych táborov a počas iných športových aktivít. Je tiež zariadenou cyklistkou, všade chodí na bicykli.

Dostupnosť športu: priekopníctvo v oblasti inkluzívneho športu pre zrakovo postihnuté osoby v celej Európe

Holandské záujmové združenie pacientov s ochorením zraku *Oogvereniging* s pomocou siete Európskej únie nevidiacich (EBU) spustilo iniciatívu za dostupnosť športu. Jej cieľom je ponúknuť praktické riešenia na odstránenie prekážok, ktoré odrádzajú nevidiacich a zrakovo postihnutých od členstva v športových kluboch a združeniach v EÚ. Aktivista v oblasti zdravotných postihnutí a dobrovoľník združenia *Oogvereniging* a EBU Peter van Bleijswijk porozpráva o tomto prelomovom projekte spolupráce, ktorý pripravuje pôdu pre skutočne inkluzívny šport. Pomôcť môžete aj vy tým, že sa zapojíte do [prieskumu o dostupnosti športových a rekreačných aktivít pre zrakovo postihnuté osoby](#) v tej časti Európy, kde sa nachádzate.

Peter van Bleijswijk

V snahe o skutočnú inkluzívnosť v športe predstavuje holandská iniciatíva za dostupnosť športu nový základ, keďže sa zameriava na jedinečné problémy nevidiacich a zrakovo postihnutých osôb. Cieľom tohto výhľadového projektu je zistiť a odstrániť prekážky, ktoré bránia ľuďom so zrakovým postihnutím plne sa zúčastňovať na športových a iných telesných aktivitách v športových kluboch a združeniach.

Projekt je založený na dôkladnom pochopení prekážok, ktorým tieto osoby čelia. Po rozsiahlom výskume a predchádzajúcich pokusoch zástupcovia iniciatívy za dostupnosť športu zistili 10 hlavných prekážok, medzi ktoré patrí nedostupnosť špecializovaných tréningov, chýbajúce programy hľadania spoločníkov, fyzická nedostupnosť športových zariadení a problémy s dopravou. Tieto prekážky sa často prehliaďujú, hoci zohrávajú významnú úlohu, pretože bránia zrakovo postihnutým osobám vo využívaní prínosov športu.

Na ich odstránenie sa v iniciatíve zaviedol pojem „športové skúšobne“ alebo „športové laboratóriá“. Takéto laboratóriá sa zriaďujú v športových kluboch alebo v partnerstvách s organizátormi športových podujatí, čím sa vytvára skutočné prostredie na vyskúšanie potenciálnych riešení. Na odstránenie každej zistenej bariéry sa navrhujú a skúšajú tri rôzne riešenia. Najúčinnšie riešenie sa potom zdokonaľuje a viackrát overuje, aby sa zabezpečila jeho praktickosť a účinnosť.

Zistenia z týchto experimentov budú zhrnuté do tzv. digitálnej športovej koncepcie. Ide o komplexnú príručku, ktorá bude k dispozícii športovým klubom, organizátorom športových podujatí a obciam. Koncepcia

má slúžiť ako zdroj informácií na zlepšenie dostupnosti a inkluzívnosti športu a ponúknuť praktické riešenia, ktoré možno zaviesť v rozličných prostrediach.

Ambície tohto projektu nie sú obmedzené len na Holandsko. Zástupcovia iniciatívy nedávno oslovili európskych partnerov vrátane EBU, aby získali poznatky a najlepšie postupy z rôznych krajín. Iniciatíva sa stretla s nadšením, pričom predstavitelia mnohých organizácií a krajín vyjadrili ochotu zúčastniť sa. Cieľom tejto európskej spolupráce je vo väčšej miere zlepšiť dostupnosť a inkluzívnosť športu a zabezpečiť, aby z tohto úsilia mali prospech zrakovo postihnuté osoby na celom kontinente.

Sila iniciatívy za dostupnosť športu spočíva v kooperatívnom prístupe. Projekt podporuje združenie miestnych samospráv, združenie *Oogvereniging*, Vedomostné stredisko pre otázky športu a telesných aktivít, holandská Atletická únia a ďalšie organizácie propagujúce inkluzívnosť. Spojením týchto rôznych partnerov sa v rámci iniciatívy využíva množstvo rozličných odborných znalostí a zdrojov na vytváranie udržateľných a účinných riešení.

Keďže projekt naďalej naberá na dynamike, zástupcovia iniciatívy nabádajú k účasti v ňom aj európske vzdelávacie inštitúcie a organizácie pôsobiace v oblasti zdravia očí. Projektový tím to považuje za kľúčový krok smerujúci k podpore skutočne inkluzívnej športovej kultúry v celej Európe, vďaka ktorej bude každý človek bez ohľadu na svoje zrkové schopnosti môcť športovať a šport si užívať.

Iniciatíva za dostupnosť športu nie je len projektom, je aj hnutím s vidinou budúcnosti, v ktorej nikto nezostane opomenutý. Cieľom je, aby sa kombinovaným úsilím špecializovaných partnerov v celej Európe dosiahol trvalý vplyv na dostupnosť športu a pripravili podmienky na vytvorenie inkluzívnejšieho a spravodlivejšieho prostredia pre všetkých.

Ak máte záujem zúčastniť sa na tejto transformačnej ceste alebo sa dozvedieť viac, zástupcovia iniciatívy vás, aby ste sa zapojili a pomohli zabezpečiť, že každý človek bude mať príležitosť zažiť radosť športu a využiť jeho prínosy. Môžete pomôcť aj tým, že do 27. septembra 2024 vyplníte [prieskum o dostupnosti športových a rekreačných aktivít pre nevidiacich a zrakovo postihnutých ľudí](#) v mestách a regiónoch.

Peter van Bleijswijk, bývalý riaditeľ pre inovácie, správu zariadení a IKT a manažér v ziskových aj neziskových organizáciách, sa v posledných rokoch zameriava na presadzovanie záujmov klientov. Aktívne sa zasadzuje za začleňovanie a zlepšovanie dostupnosti športu pre nevidiacich a zrakovo postihnutých ľudí. Okrem toho je špecializovaným dobrovoľníkom holandského združenia Oogvereniging a EBU a aktívne sa zapája do pracovných skupín, ktoré spolupracujú s miestnymi samosprávami a národnými vládami. Jeho práca je hlboko zakorenená v odhodlaní zlepšovať kvalitu života a vytvárať rovnaké príležitosti pre znevýhodnené skupiny spoločnosti.

EHSV: propagácia športu ako pozitívnej sily na presadzovanie hodnôt EÚ

EHSV bol vždy na čele propagácie športu ako pozitívnej sily na podporu zdravých hodnôt vo všetkých sférach spoločnosti.

Vo svojom stanovisku na tému [Šport a európske hodnoty](#), ktoré vypracoval **Bernardo Hernández Bataller**, poukázal na to, že šport prispieva k plneniu strategických cieľov EÚ, posilňuje kľúčové vzdelávacie a kultúrne hodnoty a je integračným kanálom, pretože je otvorený pre všetkých občanov bez ohľadu na ich pohlavie, etnický pôvod, náboženstvo, vek, štátnu príslušnosť, sociálnu situáciu či sexuálnu

orientáciu. Šport zohráva poprednú úlohu ako nástroj boja proti neznášanlivosti, xenofóbii a rasizmu.

V roku 2022 sa EHSV vo svojej práci v oblasti športu zameril na stanovisko na tému [Opatrenia EÚ na obdobie po pandémie COVID-19: lepšie zotavenie prostredníctvom športu](#), ktoré pripravil spravodajca **Pietro Barbieri**. Výbor v ňom dospel k záveru, že po dlhom období pandémie, ktorá mala závažný vplyv na celý sektor športu, a najmä na miestne športové združenia, je potrebný strategický prístup, ktorým sa obnoví a zhodnotí úloha športu a pohybovej aktivity pri budovaní odolnejšej a udržateľnejšej spoločnosti ako súčasť rozsiahlejšej ekonomickej a sociálnej obnovy.

Svoju angažovanosť za rozvoj cyklistickej dopravy ako zdravého spôsobu dopravy šetrného ku klíme, zdôraznil vo viacerých stanoviskách, napríklad na tému [Podpora cezhraničnej cyklistickej dopravy a Doprava v mestách a mestských aglomeráciách](#).

[Európsky cyklistický lexikón](#) EHSV (naposledy vydaný v roku 2023) je praktickým príkladom jeho podpory cyklistiky. Obsahuje slovnú zásobu týkajúcu sa cyklistiky vo všetkých úradných jazykoch EÚ a je užitočnou pomôckou pre každého, kto cestuje bicyklom v inej európskej krajine alebo aj mimo EÚ.

V posledných rokoch EHSV zorganizoval a podporil aj rôzne cyklistické podujatia. V máji 2024 jeho člen **Bruno Choix** viedol cyklistické podujatie vo Francúzsku a Belgicku, ktorého cieľom bolo propagovať voľby do Európskeho parlamentu a povzbudiť ľudí, aby prišli hlasovať. V roku 2019 výbor v súvislosti so **začiatkom cyklistických pretekov Tour de France v Bruseli** (1. – 7. júla 2019) spropagoval úlohu a stúpajúcu popularitu cyklistiky ako ekologického spôsobu dopravy. (mp)

Redakčná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Do tohto ?ísla prispeli

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)

Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanias (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Simran Grewal (sg)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the
European Union or to the Committee's other publications.

Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

07/2024